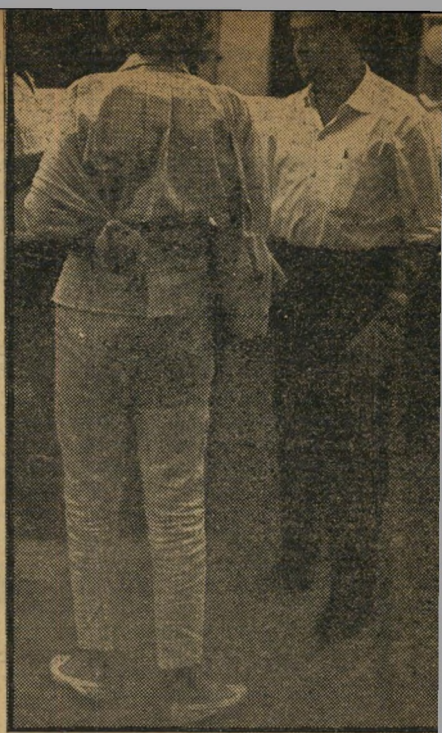

הדיטרין מאחורי הקלעים - כפי שרק שומר ראשה ראה אותה

הייתי הצל של מרלנה

מרקו תורג'מן מכניס את מרלנה לנה דיטרין למכוניתו. מרלנה נראית לידה, כשידה הפגועה נתונה בתחבושת.

פעם שהוא מצית גפרור, הגפרור נשבר. היו לה שני מציתים מיוחדים מזהב, אלה שני מציתי גז שאין בהם מעצורים, עמם היא מפיתה על הבמה. היא הוציאה מצית אחד ונתנה אותו לבשן במתנה. מרלנה רצתה מאוד לבקר בכל מיני מקומות בארץ, אולם זמן שהותה הקצר כאן לא איפשר לה זאת. המקרים היחידים בהם יצאה לבילוי חרף, היו אחרי הופעתה תיה. גודיק נרץ לכבודה אחרי כל הצגה מעין סעודה הנגינה בחברה מצומצמת. זאת הייתה הפעם היחידה שהיא אכלה ארוחה חמה בשאר שעות היום אכלה רק סנדביצ'ים.

ביקורך אני כבר לא מצטערת שאין לי רג' ליים. אולם מרלנה הפעירה בה והאשה אמרה לבסוף: "תשלחי אולי בושם מפארני כדי שאזכור שגם אני אשה". מרלנה נתנה לה את הרחבתה ואמרה: "תסלגרפי לי כל פעם שתהיי במצב רציני".

אותם: "מה אתם בוכים! אתם נראים נהדר! שמהתי הגדולה ביותר היא לראותכם כך." ביום בו הגיעה, לקחתי אותה, מיד אחרי מסיבת העתונאים, למלון. קבעתי איתה פגישה למחרת בעשר. כשבאתי, היא ירדה עם זר פרחים ופתק ביד. "מרקו", היא אמרה לי, "דבר ראשון ניסע לבית הקברות לפי הכתובת הזאת". הכתובת הייתה של מצבה של מרים לוי, אשת בעל מלון השדרה. אותה הכירה ורצתה לשים פרחים על קברה. ניסענו לבית הקברות. הוא היה ריק לגמרי. בקושי מצאנו את השומר, זקן תימני בן שבעים. מרלנה ירדה עם מכנסיים וחולצת ג'ינס והשומר התחיל לחפש איתנו את ה"קבר". הוא התפלל על הקבר ומרלנה הניחה את הפרחים. אתריכך היא החזיקה את ידיו המאובקות של הוקן כמה דקות ושאלה איך להגיד בעברית תודה רבה.

מאותה היא הזמינה שניצל וינאי, ברגע ש" החלה לאכול, קפצה ממקומה כנוכחתי. "מי הכין את השניצל הזה?" שאלה, "אני מוכרחה לראות את הטבח!" היא סיפרה ש" זה השניצל היונאי האמיתי הראשון שהיא אוכלת אחרי הרבה שנים, והיא מוכרחה לראות מי הכין אותו. הכניסו אותה למטבח והציגו אותה בפני הטבחית. מרלנה שוחחה עמה כעשר דקות באמצע הארוחה. אחרי הופעה בתל אביב, נכנסנו לאכול ב" מסעדת גונדולה. השעה הייתה אחת בלילה וממול עמדה על המרפסת אשה מבוגרת ולחשה בקול יועד שכמעט לא נשמע: "מרלנה! מרלנה!" מרלנה היתה עדיין ב" להט הפועת הבכורה שלה, ורק נופפה לה ביד. אולם אחרי הצגת הפרידה הלכנו שוב לאותה מסעדה. ושוב עמדה האשה על ה" מרפסת ומילמלה: "מרלנה!" הפעם זינקה

מאת מרקו תורג'מן

מאוד. לפני ביקורה של מרלנה היא לקחה אתה את הגלובוס למיטה ולאמבטיה. בפגישה נתנה לה האשה את הגלובוס ב" מתנה. "את בטוחה שאת מוכנה לתור עליו למעניי?" שאלה מרלנה והודתה לה בהתלהבות. כשנפרדו, כרעה מרלנה לפתע על ברכיה, נישקה את רגלי האשה המשותקת ובכתה שעה ארוכה.

בדרך לחזרה בתל אביב שפכה בפני מארלנה את ליבה. היא אמרה: "מהרגע שירדתי מן המטוס, הרגשתי הרגשה שבשום ארץ לא הרגשתי כמותה". מה שהפליא אותה היו השאלות ששאלו העתונאים במסיבה איתה. היא פשוט נדהמה מסוג השאלות על איפור ודיאטה שהופנו אליה: "חשבתי שבישראל מכירים אותי בצורה אחרת."

מצית דעתונאי נכה

דבר שמארלנה התעניינה בו ביותר היה, אם בארץ מלמדים בבתי הספר את כל מה שקרה ליהודים במלחמה האחרונה. "אלה דברים שמוכרחים ללמד בכל בית ספר בעולם. צריך ללמד שלהרוג זה דבר קל,

בדרך לחזרה בתל אביב שפכה בפני מארלנה את ליבה. היא אמרה: "מהרגע שירדתי מן המטוס, הרגשתי הרגשה שבשום ארץ לא הרגשתי כמותה". מה שהפליא אותה היו השאלות ששאלו העתונאים במסיבה איתה. היא פשוט נדהמה מסוג השאלות על איפור ודיאטה שהופנו אליה: "חשבתי שבישראל מכירים אותי בצורה אחרת."

היא קיבלה הזמנות למסיבות וארוחות. כמ" עט לאף אחד לא ענתה. היא למדה את המלה העברית, ב"בוכי" והיתה אומרת על כל הד" מגה כזאת: "זה בזבוז! אין לי זמן לשבת ליד שולחנות בארוחות. האנשים שאני רוצה לפגוש כבר יגיעו אלי."

שרה שפובל, שנפגעה בשיתוק ילדים בהיותה ילדה קטנה, בעת הופעתה של מרלנה, נעמדה שרה על רגליה בפעם הראשונה לאחר שנים רבות. מרלנה ביקרה בביתה.

מרלנה דיטרין מגיחה מהמכונית, שהביאה אר" תה לא רק לחדות והופעות, אלא גם לפגישות עם אנשים קטנים. בפגישות אלה התגלתה בכל גדולתה האנושית.

מארלנה, חצתה את הרחוב והתחילה לעלות במדרגות. רצתי אחריה. ראיתי את האשה שפתחה את הדלת. היא נראתה פרועה ר" לבושה בחלוק, כאילו רק הרגע קמה מ" מיטתה. היא צעקה בקול חנוק מבכי: "מאר" לנה, לא ידעתי שתבואי. רציתי רק להגיד לך שלום." אולם מרלנה נישקה אותה, פקדה עליה להתלבש ולהצטרף אלינו. באותה ארוחה היא נזכרה לפתע: "איפה הנשמה הפיוטית שלי?" הכוונה הייתה לאשה אחת ששלחה לה ספר שירים שלה למלון. מרלנה הזמינה אותה להצגה ואמרה לה לחכות בסופה. אולם בלחץ הקהל נדחפה האשה ולא הגיעה למארלנה. מרלנה ציחחה להביאה. ואז, בשעה שתים בלילה, החל גודיק לטלפן, ולחפש את האשה. לבסוף מצא אותה ושלח מונית להביאה. מרלנה הייתה מבסוטים ממנו מאוד. היא אמרה ב" פומבי שלא יאתה הרבה אמרגנים בעלי העוה כמותה. הפיצוי שלי על השבוע בו הייתי צילה של מרלנה היה כשנתנה לי את תמונתה וכתבה עליה: "למרקו, שלא ישן הרבה לילות בגללי. תודה על הכל. מרלנה."

לכל אחד אפשר לת ביד רובה. אבל לא להרוג זה זבר שצריך ללמד". לפני הופעתה הראשונה ניסיתי להזיירה שהקהל אצלו מיוחס וברוני, ולא מודה לאמינים במחיות כפיים סוערות. "אם כך, אני אשנה אותם!" היא אמרה. הייתי בקיר" בתה מאחורי הקלעים בהצגת הבכורה. הקהל הריע לה והוציאה אל הבמה כעשרים פעם. כשיצאה, היא טפחה לי במקלה ואמרה: "אתה רואתה?"

אחת מאלה שהגיעו אליה הייתה אשה מבר" גרת בשם שרה שפובל. שרה היא עולה מ" רוסיה, שהגיעה לפני 20 שנה ארצה. ביל" דותה נפגעה בשיתוק ילדים ומאו היא מרו" תקת לכיסא גלגלים. היא גרה עם אביה ברחוב בני יהודה בתל אביב, ומתפרנסת מ" השכרת חדר עם פנתור לחזרות של אמנים. חברים ואנשים טובים עוזרים לה כשהיא רוצה לרדת עם גולתה לרחוב. גודיק שלח לה תמיד הזמנות להצגות.

מארלנה התגלתה לי כאשה אנושית, בעלת לב חם. זאת לא הייתה אצלה הצגה. פעם, כשישבתי עם עתונאי מלון, ניגשה אליה בחורה צעירה ויפה העובדת במלון, עולה חדשה מבגליה, בשם ניה ביטצטיין. היא סיפרה לה שהיא רוצה ללמוד משק ולנסוע להשתלם באמריקה, והיא מבקשת את עזרתה של מרלנה. העתונאי נדהם ורצה לבקש סליחה בשם הבחורה. אבל מרלנה הזמינה אותה לכוס קפה. התעניינה בגורלה, ונתנה לה מכתב לגשרירות האמריקאית, שיעזרו לה בסיוורוי נסיעתה.

היא באה להצגה המיוחדת לתיילם. וכ" אשר מרלנה שרה כל כך השיר יוני בגר" מנית, היא כל כך התלהבה, עד שנעמדה פתאום על רגליה מרוב התרגשות. בפעם הראשונה אחרי עשרות שנים. אחרי כמה שניות היא נפלה והאנשים הרימו אותה. היא כתבה מכתב למארלנה, בו הודתה לה על הופעתה. מארלנה כל כך התרגשה, עד שהחליטה לבקרה בביתה. היא באה והיתה אצלה כשעה. הן שוחחו כאילו היו מכרות חתיקות ומרלנה נתנה לה את תמונתה, עליה כתבה: "זה מכבר את אחותי. באהבה, מארלנה." מארלנה שאלה מה היא רוצה ב" מתנה. אולם האשה לא רצתה דבר. אחרי